

**TUKUMA NOVADA DOMES
BĒRNU TIESĪBAS AIZSARDZĪBAS KOMISIJA
(MULTIDISCIPLINĀRĀ SADARBĪBA)**

26.11.2015 IeM konferenču zāle, Rīga

M. Iur Janeks Bahs

TUKUMA NOVADA DOMES BĒRNU TIESĪBAS AIZSARDZĪBAS KOMISIJA

- Ievads
- BTAK mērķi, uzdevumi
- BTAK iesaistītās institūcijas
- Sadarbības līgums, tā pielikumi
- Nepieciešamās izmaiņas likumdošanā (Bērna tiesību aizsardzības likuma 58.p.)
- BTAK un vardarbība ģimenē
- Pagaidu aizsardzība no vardarbības Tukuma iecirkņa apkalpojamā teritorijā

TUKUMA NOVADA DOMES BĒRNU TIESĪBAS AIZSARDZĪBAS KOMISIJA

Ievads

- *Kanādas modelis un pieredze (sodīt vai apmierināt sociālās vajadzības)*
- *Sadarbības vēsture no 2000. gada. (BTAP; skolu kavētāji; sociālie pedagogi skolās; soc. darbinieks PII; BTAK)*
- *Rezultāti (2000.g- 138 n/g uzskaitē- 2015- 55- n/g uzskaitē)*

TUKUMA NOVADA DOMES BĒRNU TIESĪBAS AIZSARDZĪBAS KOMISIJA

BTAK NOLIKUMS: BTAK mērķi, uzdevumi

- *Mērķi:*
 - *Uzlabot darbu*
 - *Veicināt sadarbību*
- *Uzdevumi:*
 - *Preventīvais darbs*
 - *Bērnu likumpārkāpumu novēršana, nodrošinot konfidencialitāti*
 - *Noteikt sistēmu darbā ar nepilngadīgajiem likumpārkāpējiem*
 - *Noteikt institūciju kompetenci*
 - *Pakāpeniskuma princips*

TUKUMA NOVADA DOMES BĒRNU TIESĪBAS AIZSARDZĪBAS KOMISIJA

BTAK NOLIKUMS: iesaistītās institūcijas

- *PA «Tukuma novada sociālais dienests»*
- *Tukuma novada Bāriņtiesa*
- *Tukuma novada Izglītības pārvalde*
- *Tukuma novada Pašvaldības policija*
- *Tukuma novada Izglītības iestādes*
- *SIA «Tukuma slimnīca»*
- *Valsts policijas Zemgales reģiona pārvaldes Tukuma iecirknis*
- *Valsts probācijas dienesta Tukuma teritoriālā struktūrvienība*

TUKUMA NOVADA DOMES BĒRNU TIESĪBAS AIZSARDZĪBAS KOMISIJA

BTAK NOLIKUMS:

- *Sēdes 1x nedēļā (Kandavā- 1x mēnesī)*
- *Sēdes organizē Sociālais dienests*
- *Sēdes vada, protokolē*
- *Var uzaicināt uz sēdi ieinteresētās personas*

TUKUMA NOVADA DOMES BĒRNU TIESĪBAS AIZSARDZĪBAS KOMISIJA

Sadarbības līgums (1. pielikums)

- *Konfidencialitāte*
- *Sadarbība, lai realizētu BTAL 58.p.2.d.*
- *Pakāpeniskums*
- *Pušu pienākumi*

TUKUMA NOVADA DOMES BĒRNU TIESĪBAS AIZSARDZĪBAS KOMISIJA

Sadarbības līgums (1. pielikums)

- ***Pašvaldība:***

- *Izveido BTAK, apstiprina tās sastāvu, vienotu uzskaites lietas un lietas formu:*
 - *Dokumenti, uz kā pamata tiek iekārtota uzskaites lieta;*
 - *Sadzīves apstākļu pārbaudes akts*
 - *Risku un vajadzību novērtējums*
 - *Uzvedības sociālās korekcijas un sociālās palīdzības programma*
 - *Ziņas par programmā noteiktajiem pasākumiem un to izpildes gaitu;*
 - *Cita informācija, kas attiecas uz nepilngadīgo un preventīvo darbu.*

TUKUMA NOVADA DOMES BĒRNU TIESĪBAS AIZSARDZĪBAS KOMISIJA

Sadarbības līgums (1. pielikums)

- **Sociālais dienests:**
 - *Iekārto profilakses lietu (2. pielikums)*
 - *Izstrādā sociālās korekcijas programmu*
 - *Nosaka atbildīgo sociālo darbinieku, kurš:*
 - *5 dienu laikā iekārto profilakses lietu;*
 - *Rakstiski paziņo vecākiem, uzaicina uz tikšanos, kopā ar nepilngadīgo;*
 - *Ja n/g maina dzīvesvietu, pārsūta profilakses lietu attiecīgai pašvaldībai.*
 - *Profilakses lietu slēdz:*
 - *Ar pilngadību;*
 - *Ja 1 gada laikā neizdara jaunus pārkāpumus;*
 - *Ja n/g ievietots soc. Korekcijas iestādē, vai notiesāts ar reālu brīvības atņemšanu;*
 - *Citi (nāve, izbraukšana uz dzīvi ārzemēs u.t.t.)*
 - *Pēc slēgšanas 1 gads- novērošanas periods*
 - *4 ned. laikā izstrādā korekcijas programmas projektu, ko nodod apspriešanai BTAK*
 - *Programmu var nesastādīt, ja līdz pilngadībai mazāk par 2 mēn.;*
 - *1 x 6 mēnešos programmu pārskata;*
 - *n/g un viņa pārstāvim izskaidro*

TUKUMA NOVADA DOMES BĒRNU TIESĪBAS AIZSARDZĪBAS KOMISIJA

Sadarbības līgums (1. pielikums)

- **Bāriņtiesa:**

- *Sniedz informāciju;*
- *Veic soc. Korekcijas programmā paredzētās darbības:
(legūst aktuālu, vispusīgu informāciju par saviem klientiem)*

- **Izglītības pārvalde:**

- *Sniedz informāciju par bērniem, kuri ilgstoši neapmeklē izglītības iestādi;*
- *Organizē informācijas sniegšanu par n/g un viņu ģimeņu soc. Problēmām;*
- *Norīko skolu direktorus deleģēt pārstāvi BTAK*

TUKUMA NOVADA DOMES BĒRNU TIESĪBAS AIZSARDZĪBAS KOMISIJA

Sadarbības līgums (1. pielikums)

- ***Izglītības iestādes:***

- *Sniedz informāciju;*
- *Veic soc. Korekcijas programmā paredzētās darbības*

VP ZRP Tukuma iecirknis:

- *Sniedz informāciju par n/g un viņa ģimeni;*
- *Ņem uzskaitē n/g-o, ja programmā paredzēta Valsts policijas līdzdalība;*
- *Veic soc. Korekcijas programmā paredzētās darbības*

TUKUMA NOVADA DOMES BĒRNU TIESĪBAS AIZSARDZĪBAS KOMISIJA

Sadarbības līgums (1. pielikums)

- ***Pašvaldības policija:***

- *Sniedz informāciju;*
- *Veic soc. Korekcijas programmā paredzētās darbības*
- *Aktivitātes, ja soc.d. Informē, ka bērns un ģimene nevēlas sadarboties*

- ***Valsts probācijas dienesta struktūrvienība:***

- *Sniedz informāciju par n/g un viņa ģimeni;*
- *Veic soc. Korekcijas programmā paredzētās darbības*

TUKUMA NOVADA DOMES BĒRNU TIESĪBAS AIZSARDZĪBAS KOMISIJA

Sadarbības līgums (1. pielikums)

- ***SIA «Tukuma slimnīca»***
 - *Sniedz informāciju;*
 - *Veic soc. Korekcijas programmā paredzētās darbības*

TUKUMA NOVADA DOMES BĒRNU TIESĪBAS AIZSARDZĪBAS KOMISIJA

Nepilngadīgā profilakses lieta (2. pielikums) Titullapa

2.pielikums
Tukuma novada Domes 24.11.2011.
lēmumam (prot.Nr.15.5.š.)

NEPILNGADĪGĀ PROFILAKSES LIETA NR. _____

Pašvaldība _____ Iekārtošanas datums 20 ____ . _____

Pamatojums _____

I. Informācija par nepilngadīgo un ģimeni

1. Vārds, uzvārds _____

2. Personas kods _____

3. Dzīvesvietas adrese (deklarētā un faktiskā), durvju kods _____

4. stacionārais tālr. _____ n/g tālr. _____ vecāku tālr. _____

5. Mācību (darba) vieta _____

6. Ģimenes ārsts _____

7. Ģimenes locekļi un citi adresē dzīvojošie

Nr. p.k.	Vārds, uzvārds	Personas kods	Radniecība	Nodarbošanās	Ienākumi

8. Kontaktpersonas (radnieki, draugi, pazīnas)

Nr. p.k.	Vārds, uzvārds	Attiecības, kontakts	Dzīvesvieta, tālrunis	Piezīmes (nodarbošanās, u.c.)

9. Uzticības persona _____

10. Profilakses lieta noslēgta _____

11. Pamatojums _____

12. Darbinieks _____
(paraksts, datums)

TUKUMA NOVADA DOMES BĒRNU TIESĪBAS AIZSARDZĪBAS KOMISIJA

Nepilngadīgā profilakses lieta (2. pielikums) Risku un vajadzību novērtējums

II. Risku un vajadzību novērtējums nepilngadīgajam

Novērtējuma veica _____ (vārds, uzvārds, dienests un amats)

* 20 _____

1. Nepilngadīgā likumpārkāpumi

a. iepriekš ir bijis NĻ uzskaitē (A vai L)	
b. administratīvi sodīts (cik reizes?)	
c. piemēroti audzināšanas rakstura piespiedu līdzekļi	
d. izdarīja noz. nodarījumu, atteikts uzskaitē KP	
e. izdarīja noz. nodarījumu, KP izbeigts	
f. izdarīja noz. nodarījumu, notiek izmeklēšana	
g. notiesāts, bet sods nav saistīts ar brīvības atņemšanu	
h. atgriezies no ieslodzījuma pēc soda izciešanas	
i. atgriezies no mācību un pāraudzināšanas iestādes	
j. _____	
k. _____	

Riska līmenis : Zems Vidējs Augsts

2. Vecāku vai citu likumisko pārstāvju raksturojums

a. izdarītie likumpārkāpumi (kam, kādā?)	
b. finanšu problēmas	
c. vardarbība ģimenē (no kā?)	
d. smaga ģimenes trauma (kam, kādā?)	
e. narkotiku/alkohola lietošana (kam?)	
f. kulturālas īpatnības (kādas?)	
g. konfliktējoši vecāki	
h. psihiatra uzskaitē (kam?)	
i. _____	

Riska līmenis : Zems Vidējs Augsts

3. Vecāku vai citu likumisko pārstāvju attieksmes pret bērnu audzināšanu raksturojums

a. bērna atstāšana novārtā (fizisko vajadzību ignorēšana)	
b. emocionālo vajadzību ignorēšana	
c. pasivitāte bērnu audzināšanā	
d. nepamatota bērna aizstāvēšana	
e. vecāki nesadarbojas	
f. apzināti veido bērnu pretlikumīgu uzvedību	
g. vardarbīga izturēšanās pret bērnu	
h. pārtrauktas aprūpes tiesības	
i. atņemtas apgādības tiesības	
j. _____	

Riska līmenis : Zems Vidējs Augsts

4. Nepilngadīgā attiecības ar vecākiem vai citiem likumiskiem pārstāvjiem

a. nav kontakta	
b. konfliktē ar vecākiem	
c. ignorē vecāku prasības	
d. n/gadīgais izturas vardarbīgi	
e. n/gadīgais izmanto vecākus	
f. sistemātiski mēlo vecākiem	
g. kopā ar vecākiem nedzīvo, attiecības neuztur	
h. _____	
i. _____	

Riska līmenis : Zems Vidējs Augsts

5. Nepilngadīgā veselības stāvokļa raksturojums

a) bieži slimo	
b) smaga vai hroniska slimība (kāda?)	
c) smaga trauma (kāda?)	
d) invaliditāte	
e) tieksme sevi ievainot	
f) smēķēšana	
g) alkohola lietošana	
h) narkotisko vielu lietošana	
i) toksisko vielu lietošana	
j) _____	
k) _____	

Riska līmenis : Zems Vidējs Augsts

6. Nepilngadīgā izglītības iestādes apmeklējums, sekmes un uzvedība

a. bieži attaisnoti kavējumi	
b. bieži neatnānoti kavējumi	
c. skolu neapmeklē	
d. mācības nepadodas	
e. ir nesekmīgs (cik priekšmetos?)	
f. nav vērtējuma (cik priekšmetos?)	
g. traucējoša uzvedība klasē	
h. destruktīva uzvedība skolas teritorijā	
i. iestādes iekšējās kārtības noteikumu neievērošana	
j. vardarbīga uzvedība	
k. problēmas attiecībā ar vienaudžiem	
l. problēmas attiecībā ar skolotājiem	
m. _____	
n. _____	

Riska līmenis : Zems Vidējs Augsts

7. Nepilngadīgā attiecības ar vienaudžiem

a. draugu, paziņu nav	
b. gadījuma draugi un paziņas	
c. vecāki bērna draugus nepazīst	
d. draugi ar pazinas neatbilstoši vecuma grupai	
e. draugi – likumpārkāpēji	
f. pats ir negatīva autoritāte	
g. vienmēr pakļaujas draugu negatīvai ietekmei	
h. _____	
i. _____	

Riska līmenis : Zems Vidējs Augsts

8. Nepilngadīgā intereses un brīvā laika pavadīšana

a. nav organizēts brīvais laiks	
b. nav noteiktu interešu	
c. neregulāri apmekle aktivitātes	
d. negatīva brīvā laika izmantošana	
e. visu brīvo laiku pavadā pie datora	
f. _____	
g. _____	

Riska līmenis : Zems Vidējs Augsts

9. Nepilngadīgā emocionālais/psiholoģiskais raksturojums

a. Paaugstināts trauksmes līmenis	
b. Depresija/nomākta pašsajūta	
c. Ne drošība/neuzticēšanās	
d. Vainas sajūta	
e. Neadekvātas emocionālas izteiksmes	
f. Dusmas/impulsivitāte	
g. Sevis apdraudoša uzvedība	
h. Suicidālas domas (domas par pašnāvību)	
i. Regresija/vecumam neatbilstoša uzvedība	
j. Neatbilstoša seksuāla uzvedība	
k. Zems pašvērtējums	
l. _____	
m. _____	
n. _____	

10. Nepilngadīgā pozitīvie resursi

a. Interesē sports	
b. _____	
c. _____	
d. _____	
e. _____	
f. _____	
g. _____	
h. _____	

Risku un vajadzību apkopojums

Riska līmenis	1. N/g likumpārkāpumi	2. Vecāku raksturojums	3. Vecāku attieksme pret bērnu	4. N/g attiecības ar vecākiem	5. N/g veselības stāvoklis	6. N/g veselības stāvoklis	7. Sekmes un apmeklējums	8. N/g uzvedība skolā	9. N/g attiecības ar vienaudžiem	10. N/g intereses
Zems										
Vidējs										
Augsts										
Pozitīva ietekme										

Kopumā riska līmenis (komentāri, pamatojums):

TUKUMA NOVADA DOMES BĒRNU TIESĪBAS AIZSARDZĪBAS KOMISIJA

Nepieciešamās izmaiņas likumdošanā (BTAL 58.p.)

58.pants. Likumpārkāpumu profilakses darba organizācija

(1) Likumpārkāpumu profilakses darbu ar bērniem veic pašvaldība sadarbībā ar bērnu vecākiem, izglītības iestādēm, valsts policiju, Valsts probācijas dienestu, ja bērns ir probācijas klients, sabiedriskajām organizācijām un citām iestādēm.

(2) Pašvaldība profilakses lietu iekārto un uzvedības sociālās korekcijas programmu izstrādā katram bērnam, kurš:

- 1) izdarījis noziedzīgu nodarījumu un pirmstiesas izmeklēšanas laikā nav apcietināts;
- 2) atzīts par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, bet sods nav saistīts ar brīvības atņemšanu;
- 3) atbrīvots no kriminālatbildības;
- 4) atbrīvots no ieslodzījuma vai soda izciešanas vietas;
- 5) izdarījis [Krimināllikumā](#) paredzētās prettiesiskās darbības pirms 14 gadu vecuma sasniegšanas;
- 6) vairāk nekā divas reizes izdarījis Administratīvo pārkāpumu kodeksā paredzētās prettiesiskās darbības;
- 7) ubago, klaiņo vai veic citas darbības, kas var novest pie prettiesiskas rīcības.

(3) Valsts policija var ņemt profilaktiskajā uzskaitē bērnus, kuri norādīti šā panta otrās daļas 1.—6.punktā, kā arī citus bērnus, kuriem pašvaldībā iekārtota profilakses lieta, ja izstrādātā uzvedības sociālās korekcijas programma paredz policijas līdzdalību konkrētajā lietā.

([09.03.2000.](#) likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar [30.05.2013.](#) likumu, kas stājas spēkā [04.07.2013.](#))

TUKUMA NOVADA DOMES BĒRNU TIESĪBAS AIZSARDZĪBAS KOMISIJA

Nepieciešamās izmaiņas likumdošanā (BTAL 58.p.)

- Pašvaldība iekārto profilakses lietu – kura institūcija ?
- Kam ir jābūt šajā profilakses lietā ?
- Uz kāda dokumenta pamata uzsāk un kad izbeidz šādu lietu ?
- Kam jābūt uzvedības sociālās korekcijas programmā ?
- Kā pašvaldība uzzinās par šiem bērniem ?

TUKUMA NOVADA DOMES BĒRNU TIESĪBAS AIZSARDZĪBAS KOMISIJA

Nepieciešamās izmaiņas likumdošanā (BTAL 58.p.)

Nepieciešami Ministru kabineta noteikumi, kas atrunātu profilakses iekārtošanas kārtību, institūciju sadarbību un apstiprinātu vienotu dokumentāciju

TUKUMA NOVADA DOMES BĒRNU TIESĪBAS AIZSARDZĪBAS KOMISIJA

Jauna iniciatīva- «Bērnu antisociālas uzvedības prevencijas likums»

- Izslēgt BTAL 58.p. un likumu «par audzinoša rakstura piespiedu līdzekļu piemērošanu nepilngadīgajiem».
- Sadarbības grupa (priekšsēdētājam alga no TM)
 - Sadarbības grupā – pārstāvji no institūcijām
 - Sociālais dienests; bāriņtiesa, jurists, VPD, jaunatnes speciālists (nav Valsts vai pašvaldības policija)
 - Obligāti piedalās pedagogs, ārsts
 - Piemēro tagadējos ARPL un Izstrādā lietu katram (BTAL 58.p.)+
 - Viens administratīvais pārkāpums
 - Nelabvēlīga sociālā vide, arī ja cietis no vienaudžu vardarbības
 - Vecumā no 4 - 21.g;
 - Grupā loceklis sagatavo prevencijas plāna projektu

TUKUMA NOVADA DOMES BĒRNU TIESĪBAS AIZSARDZĪBAS KOMISIJA

BTAK un vardarbība ģimenē

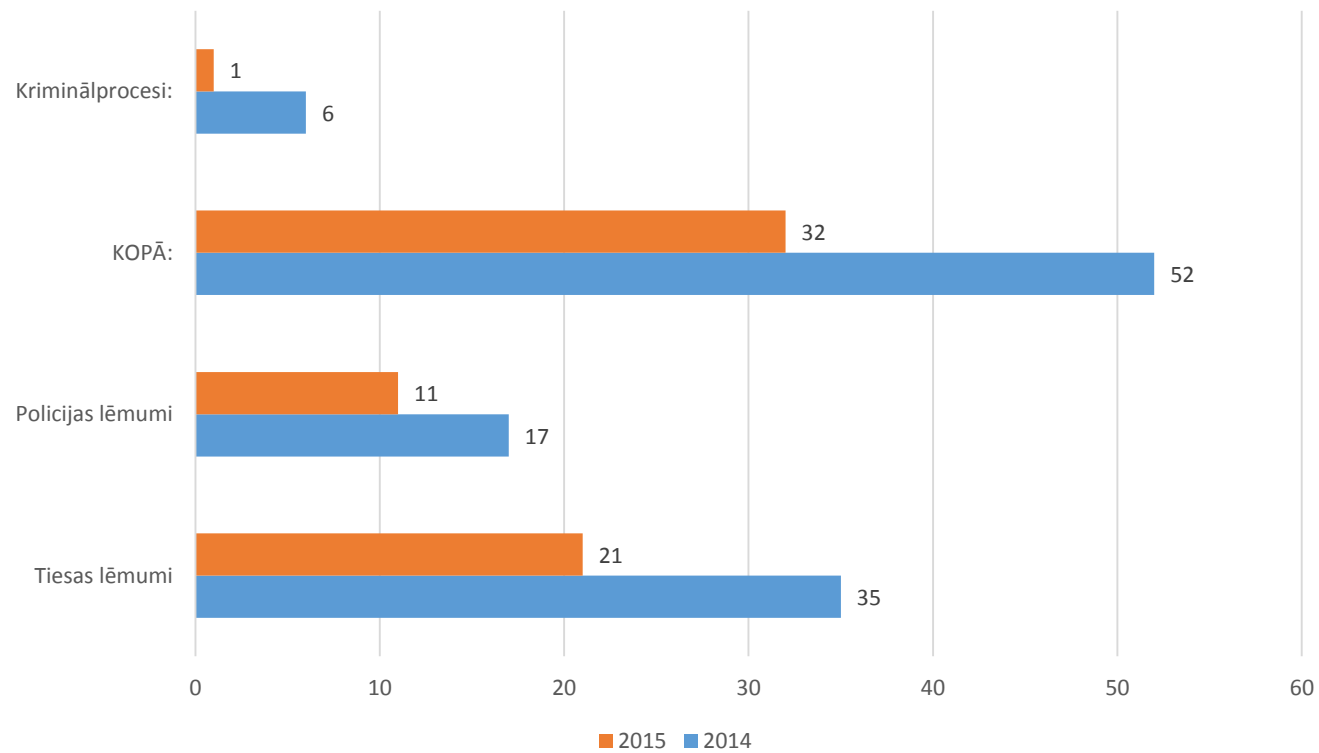
- Vardarbība ģimenē caur Bērnu tiesību aizsardzības prizmu
 - Atklāj vardarbības gadījumus (kompleksa informācija no institūcijām);
 - Motivē cietušo vecāku sadarboties (izvēle- bērns vai vardarbīgais partneris)
- Identificētas problēmas-
 - Palīdzība tikai pēc vardarbības akta- nebija preventīvu līdzekļu
 - palīdzības sniegšanai uz iestādēm (krīžu centriem) bija jādodas dodas cietušajiem – varmāka palika mājās.

TUKUMA NOVADA DOMES BĒRNU TIESĪBAS AIZSARDZĪBAS KOMISIJA

Pagaidu aizsardzība no vardarbības Tukuma iecirkņa apkalpojamā teritorijā

TUKUMA NOVADA DOMES BĒRNU TIESĪBAS AIZSARDZĪBAS KOMISIJA

Pagaidu aizsardzība no vardarbības Tukuma iecirkņa apkalpojamā teritorijā

- Sabiedrības informēšana
 - Masu saziņas līdzekļi
 - Konkrēts policijas izsaukums
- Sistēmas iedzīvināšana
 - Sadarbības tikšanās ar Tiesnešiem
 - Policijas iekšējā informēšana un kontrole.

